

Tjeerd Zijlstra
(1916-1986)

TEZET carrosseriebouw te Uiterburen

Tjeerd Zijlstra (1916-1986) een held van de techniek.

Zonder andere buurtschappen, straten of streek te kort te willen doen was Uiterburen vroeger, maar ook nu nog steeds, een ondernemende en vooral hechte leefgemeenschap. Er zijn prachtige verhalen dat er ooit 24 winkeliers en vooral interessante ondernemers woonden met in het midden nog een dorpsveldwachter, de heer Vestering. Politie Vestering had achterin zijn woning een cel waarin lastpakken of criminelen konden worden opgesloten. In Uiterburen liggen de roots van een aantal bekende artiesten zoals Imca Marina, Henk Puister, Johan Raspe, Dikkie van der Woude en Eppo Klat. De vrouw van bakker Kuik kon niet alleen prachtig zingen maar vooral mooi jodelen. Imca Marina is er geboren en haar grootouders, familie Oosterling, woonden op de Galgeweg. Jan de Vries, bekend van Ellen en de Moodmakers heeft er gewoond. Zijn vader Henk de Vries had er een café en was een verdienstelijk violist. Ook Henk Puister zijn grootouders Berend en Jantje van der Woude-Hut woonden in Uiterburen. Johan Raspe zijn grootouders, familie van der Wijk waren Uiterbuursters. Zijn moeder Binie van der Wijk speelde jaren met haar broers Jurrie en Jan van der Wijk bij de Wijoka's, het cabaretgezelschap dat vele jaren door het heel Nederland optrad. Dikkie van der Woude was de accordeonist bij het Sneeuwbal Trio en was wijd en zijd bekend, zijn grootouders woonden op Uiterburen en Eppo Klat was een virtuoos accordeonist. De voorloper van ZNC de eerste voetbalvereniging van Noord- en Zuidbroek UVV (Uiterburen Voetbal Vereniging) is er in 1890 opgericht. Abe Lenstra kwam zaken doen bij schoenmaker van der Woude in Uiterburen. De eerste Coöperatieve Zuivelfabriek van Nederland is te Uiterburen in 1885 opgericht. Op het naastgelegen perceel heeft een luciferfabriek gestaan. Bakker Smit had er de eerste broodfabriek en voorzag heel Noord Nederland van brood. Uiterburen lag aan het spoor en had een eigen station halte. Bertus en Gerrit Lok ontwikkelden er de systeembouwsilo, een goed uitgedachte graandroogsilo onder de naam Silok. Ooit stond er de Gockinga-stins en was er een school, stond er een synagoge, woonde er een predikant en de Opperrechter woonde op de Drostenborg . Vanuit Amsterdam landde er een Keizerlijke aeronaut met

zijn luchtballon op het land van Bottjes en sinds 1968 vloeit er uit verschillende gaslocaties zoveel gas uit de grond dat iedere 'Uterboerster' in meer als één Rolls zou kunnen rijden.

Prachtige en inspirerende verhalen waarvan we vandaag een oud Uiterbuurster in de kijker zetten; **Tjeerd Zijlstra**, die we een held van de techniek mogen noemen. Hij bracht 65 jaar geleden, direct na de oorlog in 1946, de eerste vouwkampeerwagen naar eigen ontwerp en eigen makelij op de Nederlandse markt. Een handzaam, gestroomlijnd aanhangwagentje, dat met opengeklapt deksel een volledige caravan opleverde. Tjeerd begon zijn loopbaan als stelmaker van boerenwagens en koetsen. Hij maakte snel carrière omdat hij handig was en leergierig. Altijd als eerste beschikbaar om iets nieuws uit te proberen bedacht hij niet alleen de eerste vouwcaravan maar was hij ook de eerste die het deksel van de vouwwagen zo construeerde dat het te gebruiken was als boot. Met een zeil was het een zeilboot en zelfs met een buitenboordmotor te gebruiken als motorboot. Hiervoor kreeg hij in diverse landen patent. Dat betekende dat hij als eerste de vouwcaravan had uitgevonden en dat niemand het systeem mocht namaken. In 1958 stond het gebruik van polyester nog in de kinderschoenen, maar Tjeerd Zijlstra was zijn tijd vooruit en zag grote mogelijkheden met het voor die tijd revolutionaire materiaal. Samen met zijn schoonvader W. Koerts, een oud zeeman, maakte hij de mallen die nodig waren om de carrosseriedelen in de juiste vormen te verwerken. Avonden lang werd er geëxperimenteerd en de mallen uitgeprobeerd. Het bouwen met polyester vergde een totaal andere denk- en werkwijze dan tot dusver gebruikelijk was. Begon men vroeger met het bouwen van een geraamte, gevolgd door het beschieten van deze constructie met hout, staalplaat en later met aluminium, waarna het nodig was om daarna te schilderen of spuiten om rotten of roesten tegen te gaan dan was dat met polyester niet nodig. In 1962 begon Tjeerd met het bouwen van polyester carrosserieën. Het bouwen van vrachtwagen carrosserieën in polyester werd voordien onmogelijk geacht. Maar met doorzettingsvermogen, standvastigheid en vooral door zijn

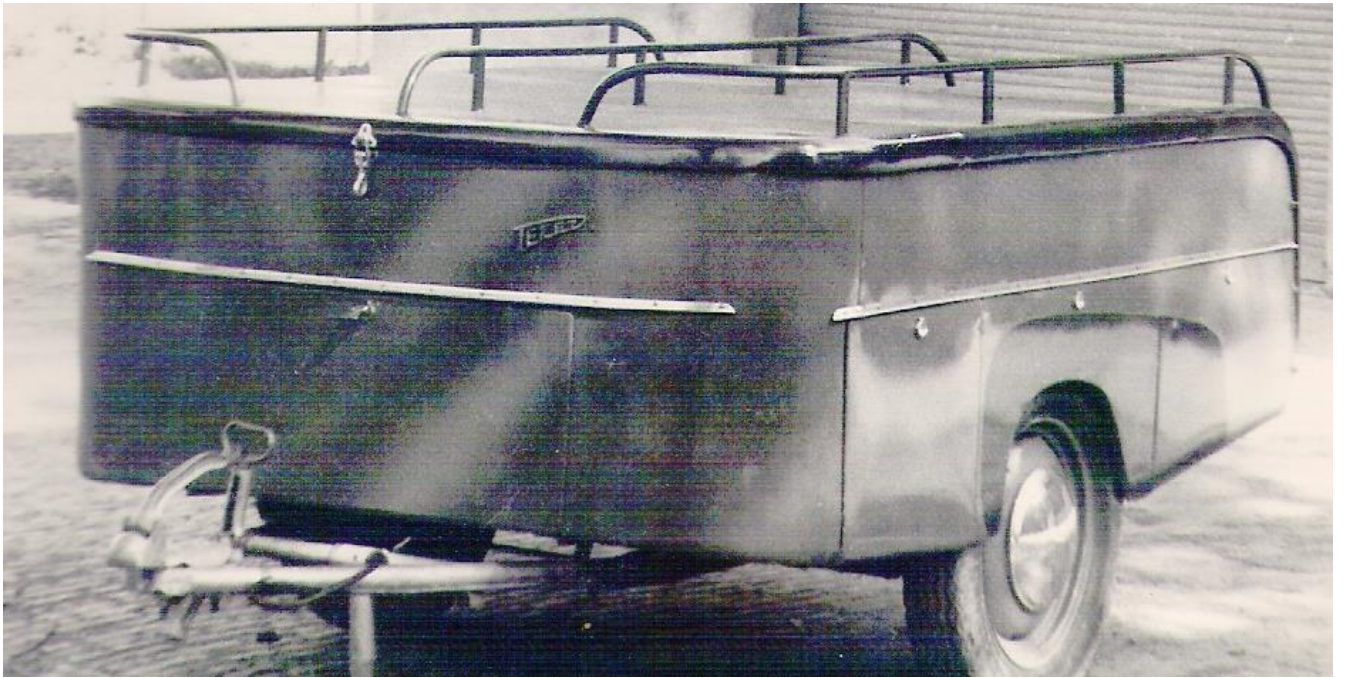
inzicht, zijn visie, werd door hem een revolutionaire bouwwijze ontwikkeld. Door de kwaliteit die toen ontstond dienden de eerste grote klanten zich aan. De AKU (Algemene Kunstzijde Unie) later opgegaan in AKZO toonde grote interesse. Met de opening van een grote vestiging Silenka (thans PPG) werd Zijlstra tevens een proeftuin voor dat concern. TEZET (Tjeerd Zijlstra) te Uiterburen werd een begrip.

Wie machinelawaai verwachtte in de voormalige melkfabriek te Uiterburen, waarin toen het bedrijf van TEZET was gevestigd, stond verrast te kijken hoe efficiënt en rustig werd gewerkt.

TEZET was de grondlegger dat polyester het aangewezen materiaal werd voor koelwagens. Immers deze kunststof was een natuurlijke isolator in tegenstelling tot aluminium. Zijlstra zetten tijdens de bloeiperiode een dealernetwerk op onder de naam TKC (TEZET Kunststof Combinatie) waaronder een aantal toonaangevende carrossiers bevonden. Er kwam een filiaal in Arnhem en ook over de grenzen was de bouwmethode van TEZET niet onopgemerkt gebleven.

De grote voordelen van het door hem ontwikkelde bouwsysteem van polyester laadbakken werd door Tjeerd Zijlstra opgesomd;

- Korte opbouwtijd als de segmenten in voorraad liggen
- Geen schilder- en spuitwerk omdat de samenstellende segmenten al zijn "ingekleurd".
- Gering eigen gewicht van de carrosserie (minder aluminium) waardoor het nuttig laadvermogen groter wordt en de te betalen wegenbelasting lager.
- Alle hoeken zijn rond afgewerkt, wat sterk is en esthetisch verantwoord.
- Geen deuken, omdat het materiaal flexibel is.
- 28 maal sterker dan metaal.
- Geen corrosie, waardoor de levensduur onbeperkt is.
- Daglicht in de wagen, omdat het 'plastic' dak doorschijnend is.
- Montage door eigen geschoold kwaliteitspersoneel.

Tjeerd Zijlstra bracht 65 jaar geleden, direct na de oorlog in 1946, de eerste vouwkampeerwagen naar eigen ontwerp en eigen makelij op de Nederlandse markt.

Tjeerd Zijlstra, held in de techniek, blijft de eerste ondernemer die het aandurfde om met visie een revolutionaire bouwwijze met polyester te ontwikkelen. Hij was de bedenker van de vouwkampeerwagen en ontwikkelde en bouwde de eerste vouwcaravan. Tjeerd Zijlstra ontwikkelde en bouwde de eerste polyester carrosserieën een techniek die toen nog onmogelijk werd geacht.

Rienus Huis
06-25043902
rienus@makelaarhuis.nl